

Effectiviteitsonderzoek Preventieve Interventies

De toegevoegde waarde van modules gericht op:

Stressreductie

Boosheid

Traumasiñalering

Competentiegevoel

Onderdelen onderzoek: 2 huisbezoekprogramma's

- ▶ **Randomized controlled trial – Stevig Ouderschap**
- ▶ **Herhaalde N = 1 studie – VoorZorg**
- ▶ **Kwalitatieve evaluatie – Stevig Ouderschap & VoorZorg**

4 Modules

► Stress

Ontspanningsoefening

► Boosheid

1. Normaliseren
2. Manieren om rustig te worden
3. Triggersituaties

Even weglopen

Glas water drinken

Iemand bellen

Douchen

‘S NACHTS NIET DOORSLAPEN

Weet:

Je kind heeft misschien honger. Of heeft het warm of koud. Misschien heeft je kind een natte luier of is je kind oververmoeid. Of misschien heeft je kind even jouw geruststelling nodig.

Bedenk:

Jouw kind probeert **niet** om jou dwars te zitten. Hij heeft jouw hulp nodig om in slaap te komen.

Zeg en Doe:

Lieverd, heeft iets je wakker gemaakt? Ik ben hier. Laat mij je eventjes vasthouden en een liedje voor je zingen.

Onderzoek – Stevig Ouderschap

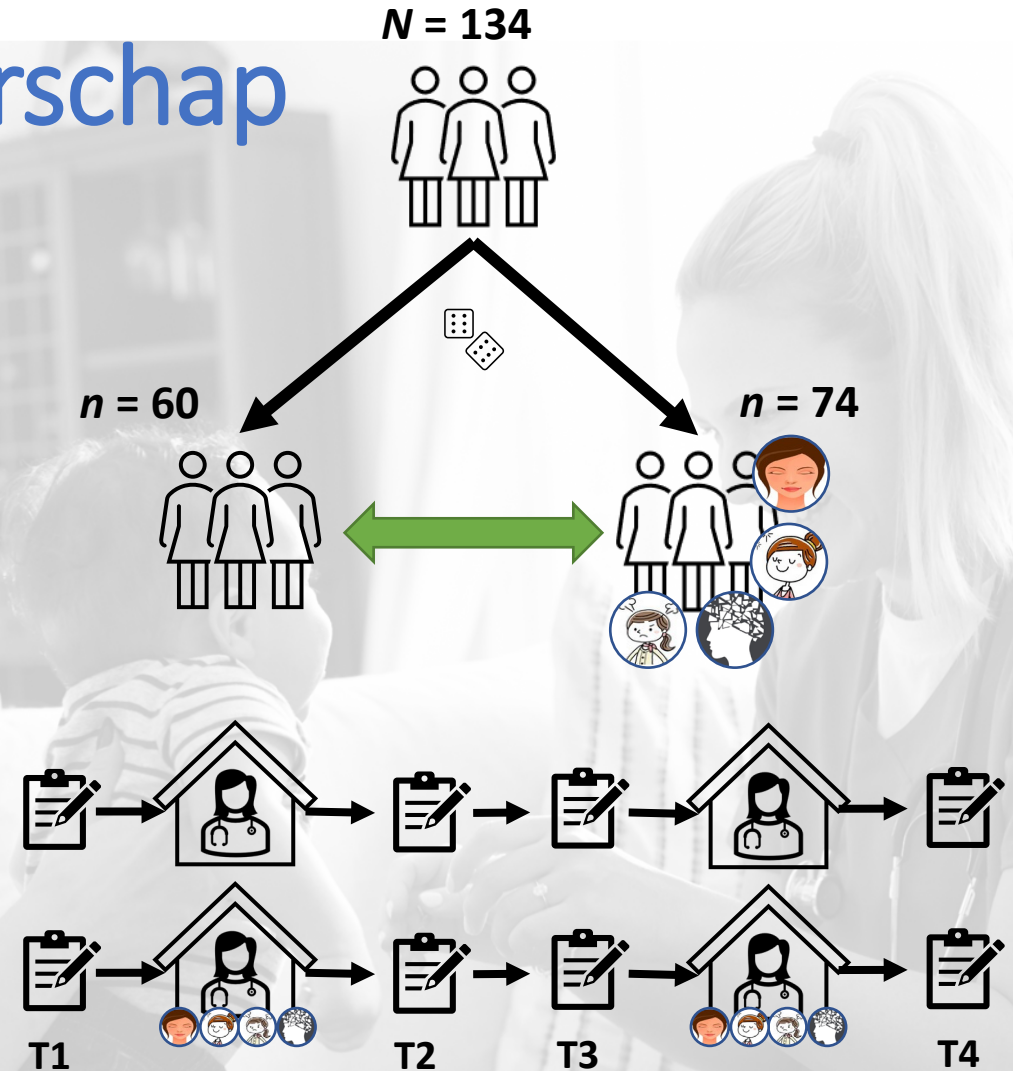
► Uitkomsten

- Competentiebeleving
- Stress
- Boosheid
- PTSS klachten

► Secundair

- Risico op kindermishandeling
- Warm opvoedgedrag
- Negatief opvoedgedrag

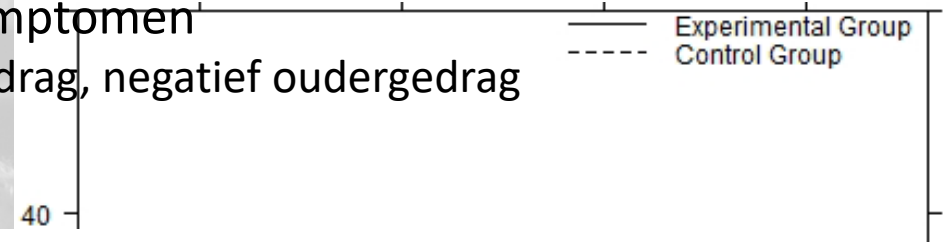
- Moderatoren: voormeting score, temperament, aantal ingrijpende levensgebeurtenissen

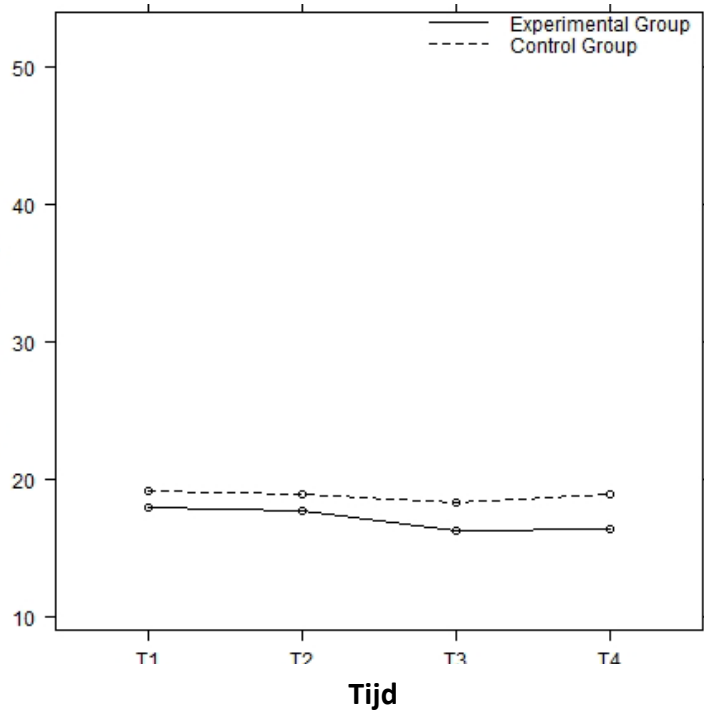
Uitkomsten Stevig Ouderschap

- ▶ Alleen effect op stress, $d = .254 - .348$ (relatief groot!)
- ▶ Geen effecten op competentiegevoel, boosheid, PTSS symptomen
 - ▶ Ook niet op risico op kindermishandeling, warm opvoedgedrag, negatief oudergedrag
- ▶ Geen moderatoreffecten

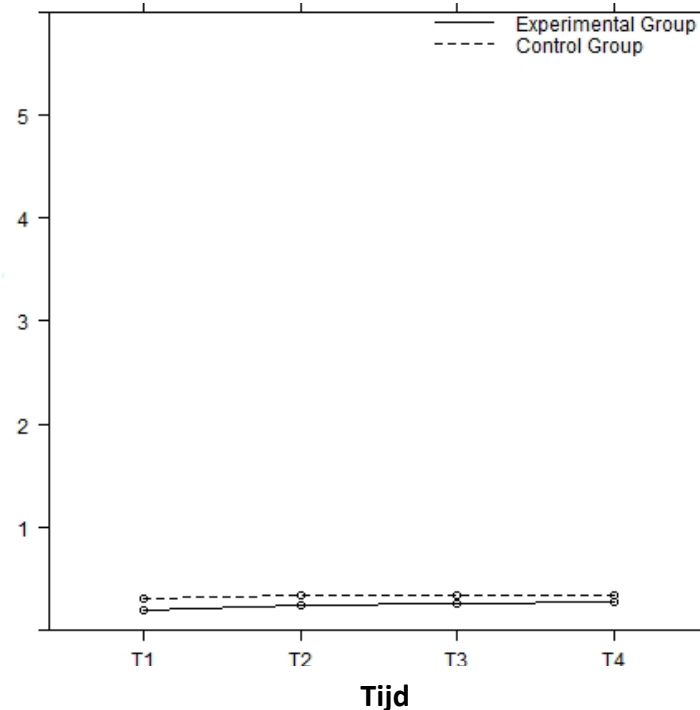
Stress

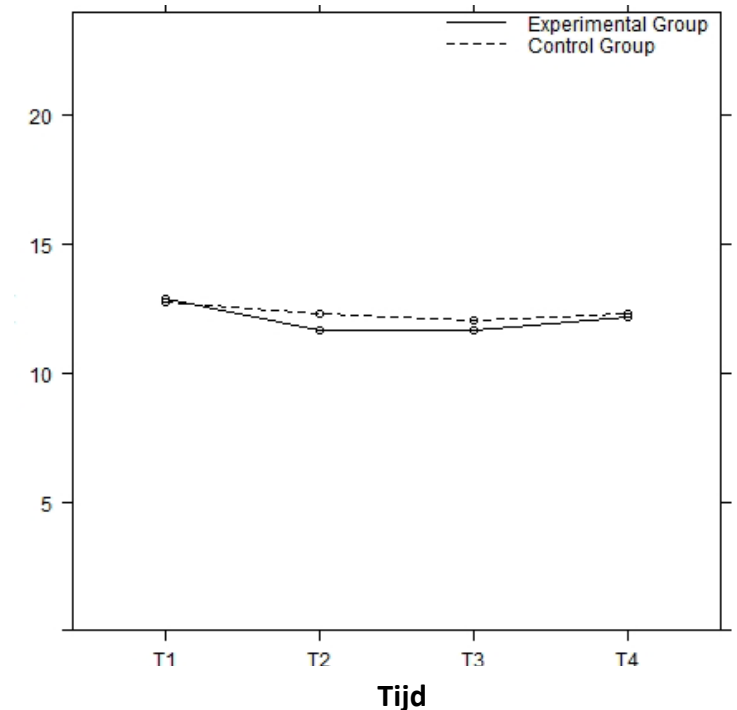
Competentiegevoel

Boosheid

PTSS symptomen

252

Conclusies Stevig Ouders

- ▶ **Stress module → Minder stress**
 - ▶ Maar: Ontspanningsoefening geb
 - ▶ Module boosheid: manieren om
- ▶ **Geen andere positieve effecten**
 - ▶ Uitvoering in de praktijk
 - ▶ Variantie uitkomstmaten

Even weglopen

Glas water drinken

Iemand bellen

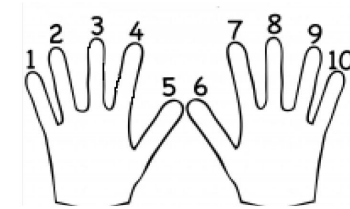
Douchen

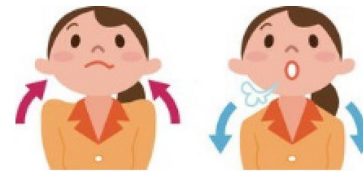
Muziek luisteren

Tot tien tellen

Rustig ademen

Ontspannen

Water in je gezicht plenzen

Een wandeling maken

Met humor reageren

Onderzoek – VoorZorg

▶ Wekelijkse metingen bij $N = 9$ moeders

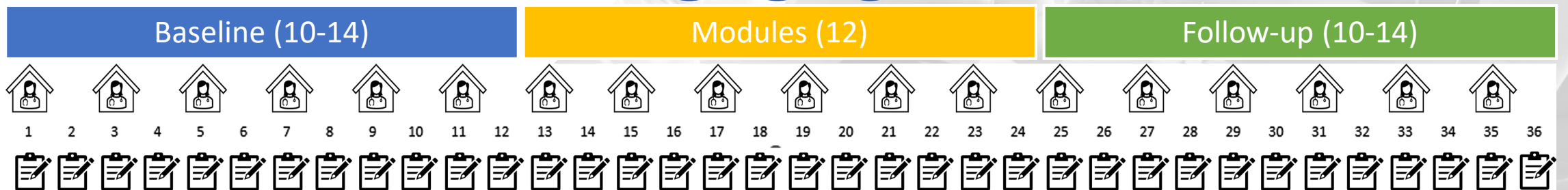
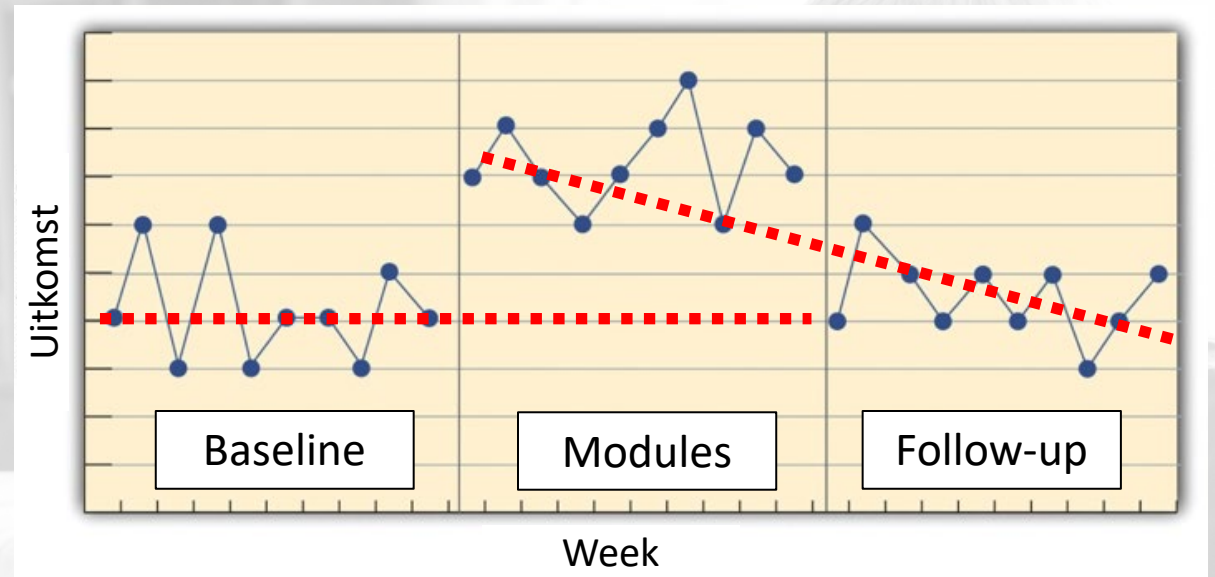
- ▶ Stress
- ▶ Boosheid
- ▶ PTSS klachten

▶ Secundair

- ▶ Risico op kindermishandeling
- ▶ Competentiebeleving

▶ Analyses

- ▶ Visuele beoordeling
- ▶ Statistische analyse

Uitkomsten VoorZorg

- ▶ Groepseffect alleen voor boosheid

- ▶ Individuele effecten verschillend per moeder en per uitkomstmaat

- ▶ 3 moeders alleen positieve effecten
- ▶ 2 moeders zowel negatieve als positieve effecten
- ▶ 4 moeders geen effecten

Stress

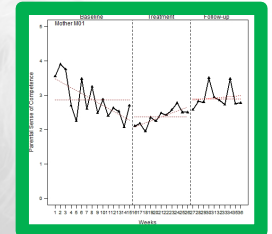
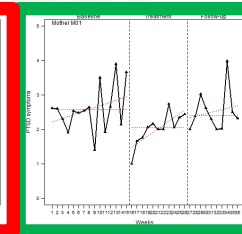
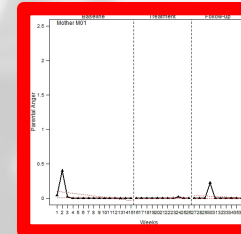
Boosheid

PTSS
symptomen

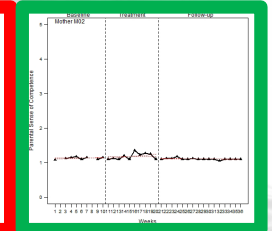
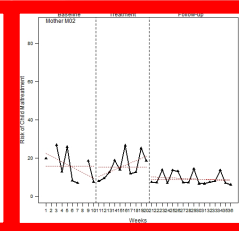
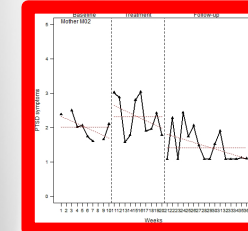
Risico op
mishandeling

Competentie
gevoel

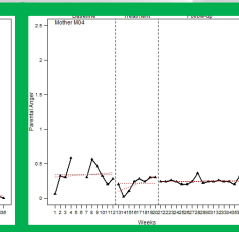
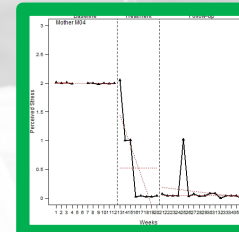
Moeder 1

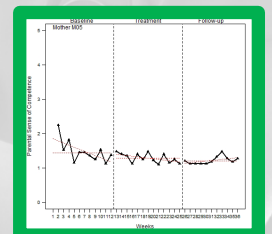
Moeder 2

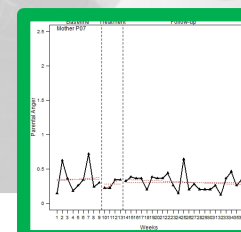
Moeder 4

Moeder 5

Moeder 7

Conclusies VoorZorg

▶ Boosheid module →

- ▶ Het vaakst ingezet

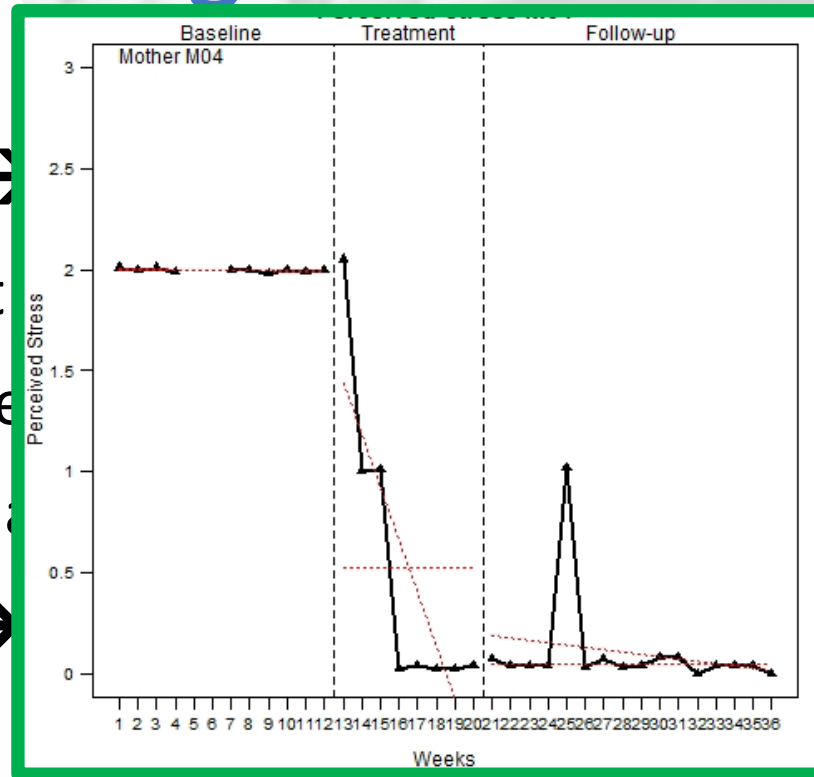
- ▶ Effect misschien ve

- ▶ Maar: weinig (vari

▶ Trauma module →

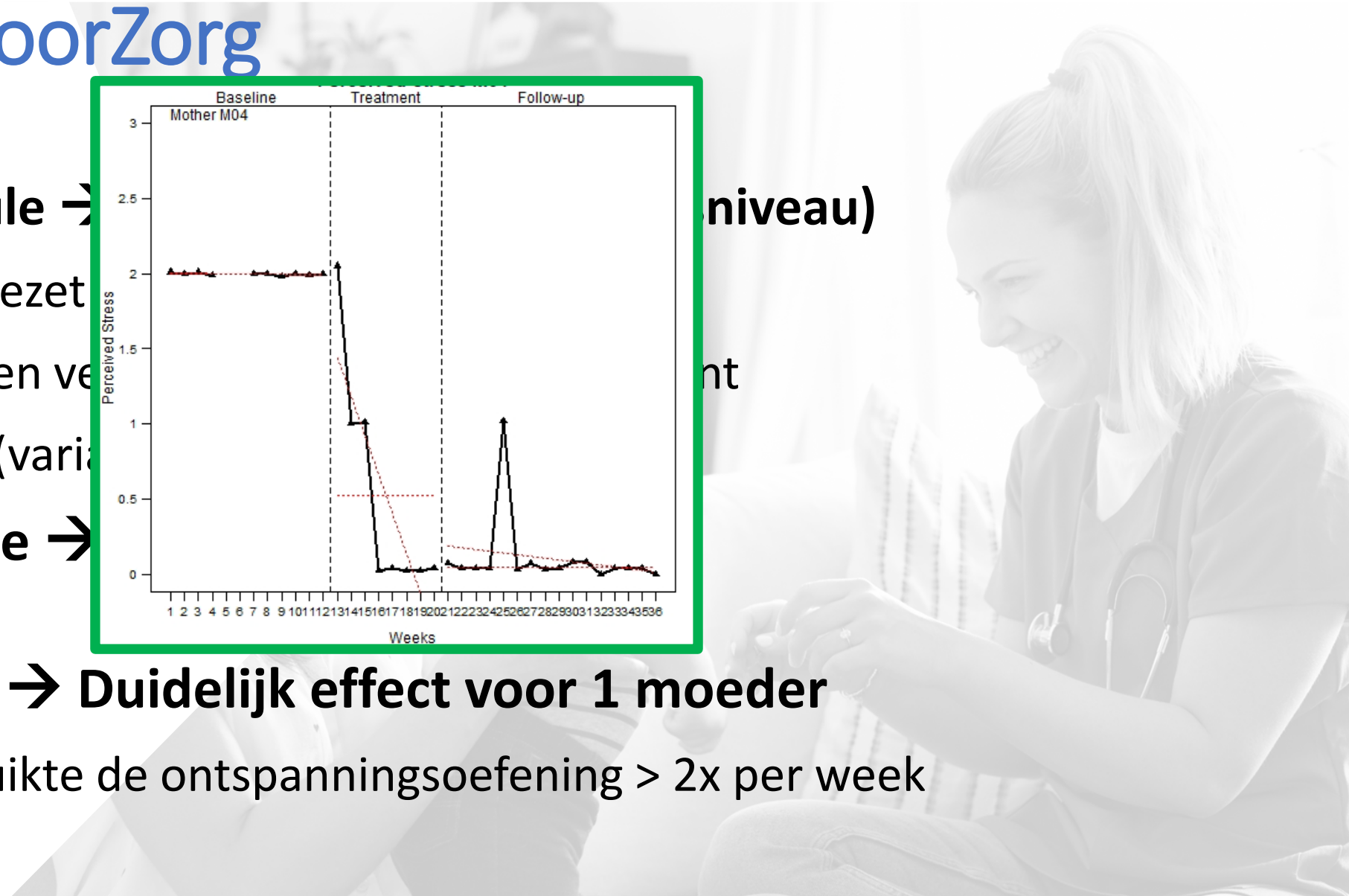
▶ Stress module → Duidelijk effect voor 1 moeder

- ▶ Moeder gebruikte de ontspanningsoefening > 2x per week

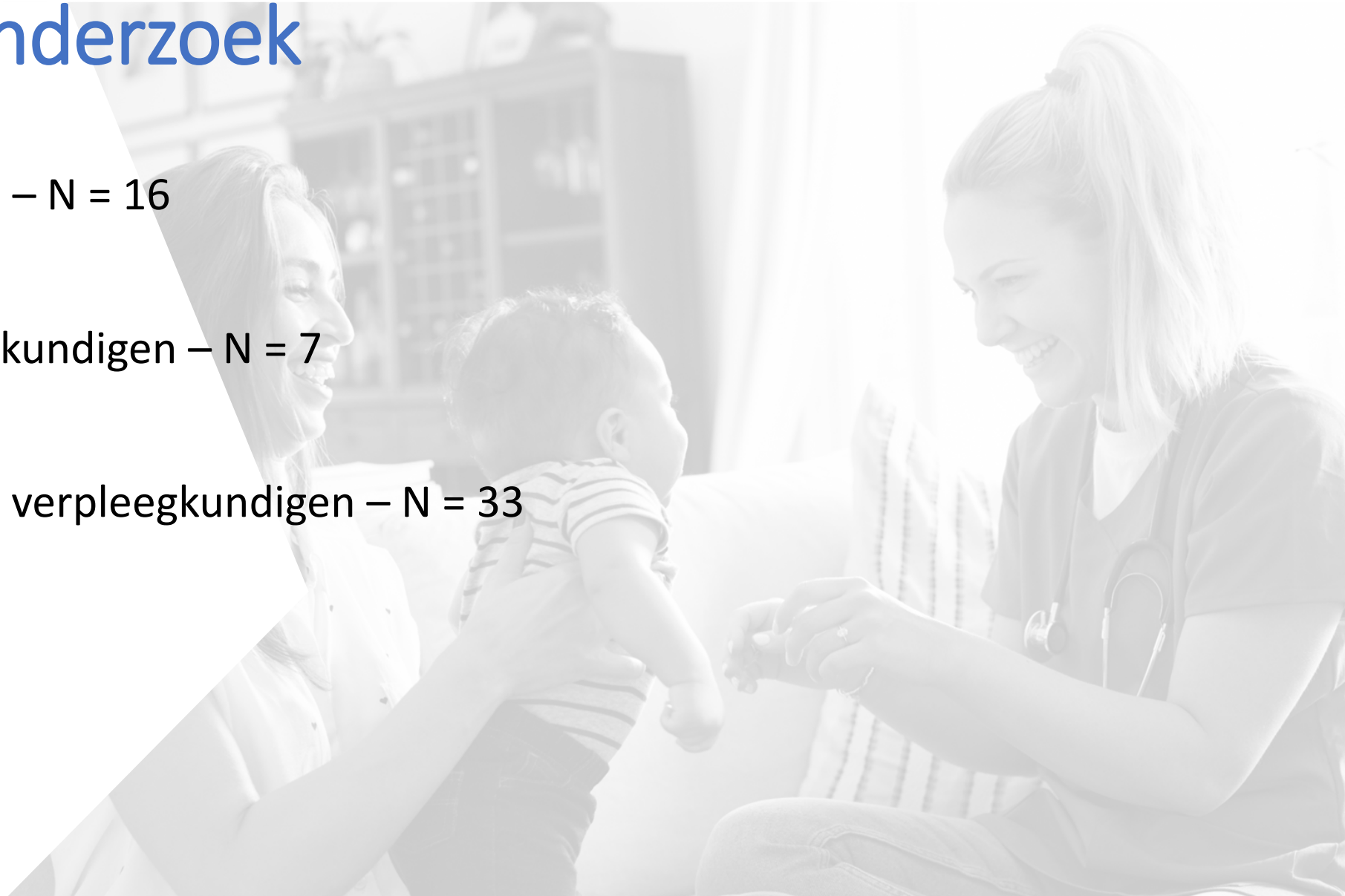
niveau)

nt

Kwalitatief onderzoek

- ▶ VoorZorg Moeders – N = 16
- ▶ VoorZorg Verpleegkundigen – N = 7
- ▶ Stevig Ouderschap verpleegkundigen – N = 33

Kwalitatief - Algemeen

- ▶ Positief over (mogelijke) implementatie
 - ▶ Optioneel en flexibel te timen
 - ▶ Stevig Ouderschap: hoe daadwerkelijk toe te passen
 - ▶ Verschillende ervaringen → verschillende interventie & doelgroep
- ▶ Opvallend:
 - ▶ Moeders: wekelijkse vragenlijst prettig voor reflectie
 - ▶ Manieren om rustig te worden (boosheid) gecombineerd met stressmodule

Moeder: “Het was fijn om in te vullen ook wel. Omdat het zeg maar vragen zijn waar je van je de week doornam. Wat is er allemaal gebeurd, wat heb ik allemaal gedaan. En dan keek ik van nou ja oké ik ben misschien vaak boos geworden dit keer. Misschien moet ik dat eind vorige week anders doen ofzo.”

Kwalitatief - Module boosheid

- ▶ VoorZorg (groepseffect)
 - ▶ Moeders en verpleegkundigen enthousiast
 - ▶ MAAR: soms niet van toepassing
 - ▶ Aanpassen bewoording
 - ▶ Toevoegen partnergerelateerde casussen
- ▶ Stevig Ouderschap (geen effect)
 - ▶ Wisselende ervaringen
 - ▶ Structuur en vorm

VZ: “Nou ik vond het ook wel lastig want ik had ook wel cliënten die niet heel boos zijn op hun kind zeg maar. En dat was wel daar een beetje op toegespitst natuurlijk. En dit waren wel cliënten die vaker boos worden op hun partner bijvoorbeeld.

Kwalitatief - Module stress

- ▶ VoorZorg (effect voor 1 moeder)
 - ▶ Oefening niet voor iedereen
 - ▶ Meer aandacht voor motiveren/integreren
 - ▶ Goed om ontspanning te bespreken
 - ▶ Meer opties
- ▶ Stevig Ouderschap (groepseffect)
 - ▶ Oefening niet voor iedereen
 - ▶ Meer aandacht voor motiveren/integreren
 - ▶ Goed om ontspanning te bespreken
 - ▶ Meer opties

Moeder: “Ja in het begin hielp het me wel even. Maar hoe meer je het luistert hoe gekker je ervan wordt. Op een gegeven moment helpt het gewoon niet. Word je er niet meer rustig van. Dan denk je gewoon ik ga het gewoon laten, ik ga gewoon slapen.”

Kwalitatief – Module traumesignalering

- ▶ Effect versus uitkomstmaat
- ▶ VoorZorg (geen effect)
 - ▶ Niet iedereen ziet meerwaarde
 - ▶ Alleen gebruiken met aanleiding
 - ▶ Hoe onderwerp aansnijden
- ▶ Stevig Ouderschap (geen effect)
 - ▶ Niet iedereen ziet meerwaarde
 - ▶ MAAR: goed onderwerp (concreet) te bespreken
 - ▶ Alleen gebruiken met aanleiding
 - ▶ Hoe onderwerp aansnijden

VZ: “Ik heb ze niet bij iedereen gebruikt omdat ik ook niet van toepassing op sommigen. En bij sommige kwam er wel iets uit maar dan dacht ik ja, dit is.. dit hebben we al besproken.”

Kwalitatief – Module Competentiegevoel

- ▶ Alleen Stevig Ouderschap (geen effect)
 - ▶ > 60% zou de module weer gebruiken
 - ▶ Gemakkelijk te implementeren
 - ▶ Sluit goed aan bij bestaande werkwijze

SO: “Ja en dat was ook de reden voor deze moeder dat ze op een gegeven moment tegen mij zei van weet je ik dacht altijd dat ik nooit een goede moeder zou kunnen zijn. Maar doordat jij dit nu zegt denk ik he van sommige dingen doe ik toch echt goed. Het is zo’n klein verschil met de manier waarop je dan inderdaad de dingen benoemt die je ziet. Je doet zo’n kleine toevoeging, maar dat had bij haar een heel groot effect.”

Hoe nu verder?

- ▶ Implementatie en doorontwikkelen modules via NCJ
 - ▶ Module Boosheid
 - ▶ Module Stress
 - ▶ Module Competentiegevoel (alleen SO)
- ▶ Webinars (interactief en/of on-demand) over uitkomsten & modules
- ▶ Onderdeel van certificering/bijscholing

